

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธรรมชาติของมนุษย์ย่อมต้องการการออกกำลังกาย เพื่อพัฒนาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจของตนเองให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งถ้าเคลื่อนไหวไม่เพียงพอก็จะเกิดความไม่แน่นอน ทำให้สุขภาพเสื่อมโทรม และอาจจะทำให้เกิดโรคแทรกได้ ดังเช่น อวย เกตุสิงห์ ได้กล่าวว่า

การออกกำลังกายเปรียบเสมือนหนึ่งกับอาหาร ร่างกายต้องการอาหารอย่างที่เรากินอยู่แล้ว และก็ต้องการออกกำลังกายด้วย การออกกำลังกายขาดการออกกำลังกายก็จะมีผลคล้าย ๆ กัน แต่อาจจะไม่ชัดเจนทีเดียวถ้าเราเอาคนหรือสัตว์ไปขังไว้ในที่แคบ ๆ ไม่ให้เขาสามารถออกกำลังกายได้ เขาก็จะมีอาการขาดการออกกำลังกายเกิดขึ้น เช่น จะมีอาการเมื่อยขบ และอาการเช่นนี้ก็จะพบได้วากลายคล้ายคลึงกับการขาดอาหาร เช่น ไม่มีแรง และในที่สุดก็จะเกิดโรคแทรกขึ้นมาทำให้ตายได้เหมือนกัน¹

นอกจากนี้แล้วยังมีผู้ให้ความหมายและความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการออกกำลังกาย ดังนี้ คือ

วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้สรุปประโยชน์ของการออกกำลังกายไว้ดังนี้คือ

1. การออกกำลังกายเป็นประจำจะช่วยลดความดันโลหิตสูง และลดไขมันในเส้นเลือดได้ทางหนึ่ง
2. การออกกำลังกายเป็นประจำจะช่วยให้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น หัวใจ ปอด ไต กล้ามเนื้อ กระดูก มีความแข็งแรงทำงานได้ดีขึ้น

¹อวย เกตุสิงห์, และคนอื่น ๆ, "การอภิปรายเรื่องการพลศึกษาและการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ," วารสารสุขภาพ พลศึกษาและสันทนาการ 3(มกราคม - ตุลาคม 2520): 44.

3. การออกกำลังกายช่วยลดความตึงเครียด ลดความกังวลใจ ทำให้จิตใจดี และท้ายที่สุดก็เป็นการป้องกันโรคแบคทีเรียในกระเพาะอาหาร

4. การออกกำลังกายจะช่วยให้โรคเหน็บชาหรือเวียนศีรษะ สำหรับผู้ที่ทำงานเบาหายไปได้

5. การออกกำลังกายเป็นประจำทำให้เป็นโรคคิดเชื้อ เช่น เป็นหวัดคัดจมูก หรือ เจ็บคอ น้อยลง

6. การออกกำลังกายเป็นประจำทำให้บุ๋มแก่ช้าและมีอายุยืน

7. การออกกำลังกายเป็นประจำทำให้ร่างกายและจิตใจมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง สามารถศึกษาเล่าเรียนหรือประกอบกิจการงานต่าง ๆ ได้ผลผลิตที่สูง

8. ในขณะนี้ทางการแพทย์มีความเชื่อว่าการออกกำลังกายช่วยป้องกันการเป็นโรคหัวใจวายได้เป็นอย่างดีคืออีกด้วย เช่น บุรุษไปรษณีย์ เป็นโรคหัวใจน้อยกว่าพนักงานโทรศัพท์ และกระเป่ารถเมลเป็นโรคหัวใจน้อยกว่าคนขับที่นั่งอยู่เฉย ๆ เป็นต้น¹

สุวิทย์ อารีกุล ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การออกกำลังกายมีประโยชน์มหาศาล นอกจากจะทำให้ร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพสมบูรณ์แล้ว ยังช่วยป้องกันและรักษาโรคบางอย่างได้อีกด้วย ผลของการออกกำลังกายมีดังนี้

1. ผลต่อหัวใจ ทำให้หัวใจสามารถสูบฉีดเลือดไปเลี้ยงร่างกายได้เพียงพอกับความต้องการ โดยไม่เหนื่อย และเชื้อเพลิงน้อยกว่าหัวใจของคนที่ไม่ค่อยได้ออกกำลังกาย

2. ผลต่อหลอดเลือดแข็ง การออกกำลังกายจะทำให้ระบบการเกิดไขมันในร่างกายลดลง และไปกระตุ้นให้ระบบสายใยประสาทร่างกายทำงานมากขึ้น เป็นผลให้ไขมันไปเกาะภายในผนังหลอดเลือด

3. ผลต่อการลดน้ำหนัก

4. ผลต่อการลดความเครียดของประสาท เนื่องจากใช้ส่วนต่าง ๆ ของกล้ามเนื้อ ทำให้ความกดดันผ่อนคลายลง

5. ผลต่อกล้ามเนื้อ ช่วยทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรง เป็นผลให้ระบบทางเดินอาหารดีดีขึ้น ป้องกันโรคท้องผูก ป้องกันมิให้เลือดหยุดนิ่ง และป้องกันการแข็งตัวของเลือดในหลอดเลือดอีกด้วย

จะเห็นว่า การออกกำลังกายมีประโยชน์มาก เป็นการกระทำที่ลงทุนน้อยที่สุด และให้ผลอย่างมหาศาล²

¹ วรศักดิ์ เจริญ, "การออกกำลังกายสำคัญไฉน," วารสารสุขภาพ พลศึกษา และวัฒนธรรม 2 (เมษายน 2525) : 37-44.

² สุวิทย์ อารีกุล, "ประโยชน์ของการออกกำลังกาย," วารสารสุขภาพ 7 (มีนาคม 2517) : 46

สมหวัง สมใจ ได้สรุปประโยชน์ของการออกกำลังกายไว้ดังนี้คือ

1. ทำให้หายใจแรงขึ้น การหมุนเวียนของเลือดในร่างกายก็จะดีขึ้น
2. ทำให้ผิวหนังขับเหงื่อมากขึ้น วัสดุสภาวะไหลสะดวกขึ้น
3. ทำให้กล้ามเนื้อ ขอบ และเส้นเลือดได้รับการฝึกฝนตลอดแล้ว

แข็งแรงเจริญเติบโต

4. สมองสดชื่น แจ่มใส
5. ทำให้ร่างกายมีอำนาจต้านทานโรคมากขึ้น
6. กินอาหารได้มาก นอนหลับสนิท
7. การย่อยอาหารดีขึ้น ท้องไม่คอกจะผูก¹

ในวงการแพทย์ยอมรับแล้วว่า หากร่างกายของคนเราได้มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และพอสมควรจะทำให้

1. อายุยืน เพราะร่างกายจะกระฉับกระเฉงแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เซลล์ทุกเซลล์ในร่างกายมีความคงทนมากขึ้น
2. รูปร่างจะคงงาม แม้อายุจะมากขึ้น ฟุงจะไม่ยื่นออกมา มองดูปราดเปรียวเหมือนคนหนุ่มสาวอยู่เสมอ
3. โรคภัยไข้เจ็บซึ่งมักเกิดกับคนที่เกียจออกกำลังกายเสมอ ๆ ก็ จะเกิดได้ยากหรือไม่เกิดเลย เช่น โรคหัวใจ โรคเกี่ยวกับระบบประสาท โรคเกี่ยวกับระบบกล้ามเนื้อและข้อกระดูก โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร ฯลฯ²

สุพิทร สมานีโก ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า บุคคลที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ จะรู้สึกว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกายของตนเองหลายอย่างด้วยกัน เช่น

1. มีการตื่นตัว คล่องแคล่วว่องไว และจะรู้สึกเหน็ดเหนื่อยช้าลง ในขณะที่ทำงานหรือออกกำลังกาย
2. ความดันโลหิตจะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น
3. สุขภาพของหัวใจจะแข็งแรงขึ้น อัตราการเต้นของหัวใจจะชะงัก จะช้าลง
4. น้ำหนักตัวที่มีมากเกินไปจะลดน้อยลง การออกกำลังกายจะช่วยทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรง และลดปริมาณของน้ำหนักตัวที่เป็นไขมัน ลง

๑๑

¹สมหวัง สมใจ, "การออกกำลังกายและการพักผ่อน," หน้า 9.

²โอภาส ธรรมวานิช, "การออกกำลังกาย," วารสารกรุงเทพมหานคร

5. การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและช่วยป้องกันภาวะบาดเจ็บ ซึ่งอาจจะเกิดจากข้อเท้าแพลง หรือ กล้ามเนื้อฉีกขาดได้¹

จากประโยชน์ของการออกกำลังกายที่มีอยู่มากมายอย่างนี้ เอดิม ชัยวัชรภรณ์ ได้สรุปข้อความไว้อย่างสั้น ๆ ว่า "อยากแก่ช้า อย่ายู่วาง ออกแรงบ้าง ร่างกายดี"²

ฮิปโปเครติสและวิตโตริน ดา เฟลเตกร์ (Hippocrates and Vittarino Da Peltre) ได้กล่าวว่า "การได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาอยู่เสมอ จะทำให้ร่างกายมีสุขภาพดี และนี่การพัฒนาทางด้านร่างกายขึ้นถ้าส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายได้ออกกำลังกายแล้ว จะทำให้ร่างกายส่วนนั้นไม่เจริญเติบโต สุขภาพไม่ดี สมรรถภาพในการทำงานต่ำ หรือไม่ดีเท่าที่ควร และเกิดโรคภัยไข้เจ็บได้ง่ายอีกด้วย"³

ด้วยเหตุดังกล่าว พลศึกษานับว่าเป็นบทบาทสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ดังที่ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ ให้ความหมายของวิชาพลศึกษาว่า

วิชาพลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งซึ่งมีวัตถุประสงค์และความมุ่งหมาย เช่นเดียวกับการศึกษาอื่น คือ เป็นวิชาที่จะส่งเสริมให้นักเรียน

¹สุพิตร สมานีโต, "เดินอย่างไรจึงจะทำให้มีสุขภาพดี, วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ 8(ธันวาคม 2525): 173.

²เอดิม ชัยวัชรภรณ์, "อย่าตายก่อนวัยอันควร," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ 8(ธันวาคม 2525): 142.

³John Nixon and Florence Stumpe Frederickson, An Introduction to Physical Education 5th. (Philadelphia: Saunders Co., 1959), p.122.

ได้มีการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม จะแตกต่างจากวิชาอื่น ๆ ก็ตรงที่วิธีการ และสิ่งที่จะนำมาใช้คือ พลศึกษา ซึ่งกิจกรรมการออกกำลังกายหรือการเล่นกีฬาเป็นสื่อกลางของการเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ ¹

วิชาพลศึกษาได้มีการเรียนการสอนมาช้านาน ตลอดจนการผลิตบุคลากรทางพลศึกษา นับตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปี ร.ศ. 117 (พ.ศ. 2441) กระทรวงธรรมการได้มีการประกาศใช้โครงการศึกษานับแรกของประเทศขึ้น นับแต่บัดนั้นวิชาพลศึกษาก็ได้มีอยู่ในหลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษา

ในปี พ.ศ. 2452 กระทรวงธรรมการได้เริ่มตั้งสถานศึกษาวิชาพลศึกษาสำหรับครูขึ้นเป็นครั้งแรก เรียกว่า "สโมสรกายบริหาร" ณ สามัคยาจารย์สมาคม โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ต่อมาปี พ.ศ. 2456 กระทรวงธรรมการได้จัดตั้งสถาบันฝึกหัดครูพลศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรก เรียกว่า ห้องพลศึกษากลาง ซึ่งอยู่ที่เดิม โดยมีมุ่งส่งเสริมกีฬาทุกชนิด ตลอดจนผลิตครูออกไปสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนด้วย²

ในปี พ.ศ. 2462 กรมศึกษาธิการได้แก้ไขหลักสูตรใหม่และสร้างโรงเรียนพลศึกษากลางขึ้นใหม่ในบริเวณเดียวกัน เรียนเฉพาะภาคค่ำ เวลา 16.00 - 19.00 น. ผู้เรียนได้แก่ ครูสอนวิชาสามัญ และมีความสนใจวิชาพลศึกษา และต้องการเลื่อนวิทยฐานะ โดยเอาวิชาพลศึกษาที่สอบได้ 4 วิชา ไปรวมกับวิชาชุดสามัญอื่น ๆ ดังนี้ ผู้สอบได้ 2 ชุด ได้พลศึกษาตรี ผู้ที่สอบได้ 3 ชุด ได้พลศึกษาโท และผู้ที่สอบได้ 4 ชุด ได้พลศึกษาเอก และเมื่อรัฐบาลได้ประกาศใช้แผนการศึกษานับแรก เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2475 นั้น วิชาพลศึกษาจึงได้เป็นองค์หนึ่งของ

¹ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, "ความหมายและวัตถุประสงค์ของพลศึกษา, วารสารพลศึกษา 11 (มิถุนายน 2512): 10

² กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507, หน้า 118-119.

แผนการศึกษาชาติ¹

ในปี พ.ศ. 2476 กระทรวงธรรมการได้จัดตั้งกรมพลศึกษาขึ้นเพื่อให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมครูที่จะไปสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ และในปี พ.ศ. 2477 รัฐบาลต้องการครูพลศึกษามากขึ้นเพื่อออกไปดำเนินการสอนในโรงเรียนให้สัมฤทธิ์ผลตามแผนการศึกษาชาติ ฉบับ พ.ศ. 2477 การผลิตครูพลศึกษาในปี นี้ จึงมีจำนวนมากกว่าก่อน ๆ มาก กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2476 ผลิตครูพลศึกษาได้ 10 คน แต่ในปี พ.ศ. 2477 ผลิตครูพลศึกษาได้ถึง 57 คน² ในปี พ.ศ. 2478 กรมพลศึกษาได้สร้างอาคารเรียนของโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาขึ้นใหม่ในกรีฑาสถานแห่งชาติ และในปี พ.ศ. 2479 ได้เปิดอบรมวิชาพลศึกษา ส่วนกายบริหารแก่นักเรียนที่มาจากต่างจังหวัด จังหวัดละ 1 คน เป็นเวลา 9 เดือน

ในปี พ.ศ. 2480 เปิดการอบรมวิชาพลศึกษาส่วนกายบริหารแก่นักเรียนจังหวัดต่าง ๆ อีก 75 คน

ในปี พ.ศ. 2498 กรมพลศึกษาได้ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาขึ้นแทนโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาเดิม ซึ่งโอนไปสังกัดกรมการฝึกหัดครู ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2498 ปรับปรุงการศึกษาโดยยึดแนวเดิมเป็นหลักสูตร 2 ปี ได้รับ "ประกาศนียบัตรการศึกษา" หลักสูตร 4 ปี ได้รับ "ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง"

ในปี พ.ศ. 2502 ได้มีหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาระดับปริญญาตรีของแผนกวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียกว่า "หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต 4 ปี" โดยสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีมติเห็นชอบให้เปิดแผนกวิชาพลศึกษาขึ้นในคณะครุศาสตร์ ในวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2502 วิชาพลศึกษาได้เริ่มมีส่วนในการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นครั้งแรกในประเทศไทย แผนกวิชาได้เปิดรับนิสิต สาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตร 4 ปี รุ่นแรกในเดือนกรกฎาคม ปีการศึกษา 2502 โดยมีนิสิตรุ่นแรกเป็นชาย 13 คน หญิง 1 คน และในปี พ.ศ. 2503

¹พิพิธพร แก้วมุกดา, "ประวัติการฝึกหัดครูพลศึกษาในประเทศไทย," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ 1(มกราคม 2508): 47.

²พิพิธพร แก้วมุกดา, ประวัติพลศึกษา, หน้า 55 - 56.

แผนกวิชาพลศึกษาได้เปิดหลักสูตร 2 ปีครึ่ง สำหรับผู้สำเร็จหลักสูตรพลศึกษาเอก หรือ ปกศ. สูง (พลศึกษา) มาเรียนต่อและเปิดรับนิสิตรุ่นแรกในนั่นเอง

ในปี พ.ศ. 2511 ได้มีหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาระดับปริญญาโทของแผนกวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ เรียกว่า "หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต" กำหนดเวลาเรียน 2 ปี

ในปี พ.ศ. 2512 ได้มีหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาวิชาพลศึกษาของแผนกวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ กำหนดเวลาเรียน 1 ปี

ในปี พ.ศ. 2513 วิทยาลัยพลศึกษาได้ขยายหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยอยู่ในสังกัดของวิทยาลัยวิชาการศึกษา เรียกว่า "วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา"

ในปีเดียวกัน ได้มีหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรียกว่า "หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ พลศึกษา)"

ในปี พ.ศ. 2514 ได้มีหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เรียกว่า "หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์)"

ในปีเดียวกัน กรมพลศึกษาได้จัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาไปสุภูมิภาศโดยเริ่มที่วิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่เป็นแห่งแรก และได้ขยายไปตามจังหวัดต่าง ๆ เรื่อยไปในการผลิตบุคลากรทางพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง

ในปี พ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาทุกแห่ง ได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีการขยายหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาถึงระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร เรียกว่า "หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา"

ในปี พ.ศ. 2519 ได้มีหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และระดับปริญญาตรี ของสภาการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

ในปีเดียวกัน มีหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมีหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะศึกษา-

ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรียกว่า "หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี เทียบ วิชาเอกพลศึกษา"

ในปี พ.ศ. 2523 ได้มีหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ในปี พ.ศ. 2524 ได้มีหลักสูตรผลิตครูพลศึกษาในระดับปริญญาตรีของคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน มหาสารคาม และพิษณุโลก

ในปัจจุบันสถาบันผลิตครูพลศึกษามีดังนี้คือ

1. สถาบันผลิตครูพลศึกษาที่ตั้งกศทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 7 แห่ง
2. วิทยาลัยพลศึกษา กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 17 แห่ง
3. วิทยาลัยครู กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 30 แห่ง

จากสถิติการผลิตครูพลศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท ของสถาบันที่ตั้งกศทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ มีเป็นจำนวนมาก แต่ขณะเดียวกันอัตราที่จะรับบรรจุครูพลศึกษาเพื่อสอนในสถาบันการศึกษาของรัฐน้อยลง ดังที่ รุ่ง แก้วแดง รองเลขาธิการสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวว่า "ไม่สามารถบรรจุครูพลศึกษาเฉพาะในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 30,641 โรงเรียนได้"¹ และจากการสำรวจสภาพการว่างงานในประเทศไทยที่สำรวจกันล่าสุดมีประมาณ 310,000 คน จำนวนนี้เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงยังไม่นับรวมผู้ไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาขั้นต่ำ ในจำนวนนี้มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ หรือประมาณ 90,000 คน² ในจำนวนผู้ที่มีการศึกษาชั้นสูงที่ว่างงานหรือทำงานไม่เต็มความสามารถ

¹ รุ่ง แก้วแดง, "คำบรรยายวิชาการสัมมนาทางพลศึกษา" ณ ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2526.

² อรรถาภัย หาญเจริญกุล, "จะให้ลูกเรียนอะไรดี จบแล้วมีงานให้ทำ". สัม - พ้า (วารสารภายในโรงเรียนชลราษฎรบำรุง จังหวัดชลบุรี) 1 (พฤษภาคม 2526) หน้า 22.

ที่ป่อยู่ หรือทำงานในตรงสาขาที่เรียนมา ผู้สำเร็จการศึกษาทางฝึกหัดครูหรือสาขา
ศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ เป็นหนึ่งในจำนวนผู้ว่างงานนั้นด้วย สุรัฐ ศิลปอนันต์ รอง
เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูกล่าวว่า "ในปี 2526 นี้ มีผู้จบการศึกษา
ทางครูหรือสอบแข่งขันเพื่อเป็นข้าราชการครูไม่ต่ำกว่า 100,000 คน"¹

ความต้องการครูในประเทศไทยลดลงตามลำดับในแต่ละปี เชื่อว่าในอีกไม่
นานอาจจะไม่ต้องการครูจบใหม่เลย เพราะขณะนี้ถึงจุดอิ่มตัวแล้ว ประกอบกับความ
ต้องการครูสอนระดับประถมศึกษาลดลง เพราะโครงการคุมกำเนิดของรัฐได้ผล
ภาคกลางเกือบทุกจังหวัดแทบจะไม่ต้องการครูเลยในขณะนี้

อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาจากสภาพการณ์ของสังคมปัจจุบันเป็นพื้นฐาน
ในการคาดคะเนความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคมไทยในอนาคต เรา
คงต้องยอมรับกันว่าจะต้องเตรียมการรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเป็นอย่างมาก
ทั้งในแง่ของอาชีพ เศรษฐกิจ สภาวะแวดล้อม ลักษณะพลเมือง และความต้องการ
ทางการศึกษา ซึ่งย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อรูปแบบการดำเนินงานของสถาบันผลิต
ครูพลศึกษา

ดังนั้นการผลิตครูพลศึกษาเพื่อที่จะให้ทำหน้าที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาใน
สถาบันการศึกษาเพียงอย่างเดียวนั้นก็อาจจะเกินความจำเป็นแล้ว จึงควรหันมามุ่ง
ผลิตครูพลศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับหน่วยงานอื่นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงาน
เอกชน ซึ่งมีความต้องการบุคลากรที่จำเป็น ไปดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่มีความ
สามารถเฉพาะ หรือมีคุณลักษณะที่เฉพาะเจาะจงแตกต่างกันออกไป

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าถึงคุณลักษณะที่พึง
ปรารถนาของบุคลากรทางพลศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานเอกชน
ในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตบุคลากรทางพลศึกษาสู่หน่วยงาน
เอกชนต่อไป

¹มติชน 7 มีนาคม 2526, สัมภาษณ์นายสุรัฐ ศิลปอนันต์ รองเลขา
ธิการคณะกรรมการข้าราชการครู.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคู่คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของบุคลากรทางพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานเอกชนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของบุคลากรทางพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาลำดับที่ขององค์ประกอบที่สำคัญของคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของบุคลากรทางพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานเอกชนในกรุงเทพมหานคร

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้ที่มีบทบาทด้านนโยบายการบริหารงานของหน่วยงานนั้น ๆ และให้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริงและเป็นที่ยอมรับได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคู่คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของบุคลากรทางพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานเอกชนในกรุงเทพมหานคร
 2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิจัยคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของบุคลากรทางพลศึกษาในตำแหน่งต่าง ๆ 10 ตำแหน่ง จากหน่วยงานเอกชนในกรุงเทพมหานคร
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของบุคลากรทางพลศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานเอกชน
2. เป็นประโยชน์และแนวทางสำหรับสถาบันผลิตครูพลศึกษาในการกำหนดเป้าหมายนโยบาย ตลอดจนหลักสูตรการเรียนการสอนในการผลิตครูพลศึกษาให้ตรงตามความต้องการของหน่วยงานเอกชนยิ่งขึ้น

คำจำกัดความของการวิจัย

คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของบุคลากรทางพลศึกษา หมายถึง คุณลักษณะทางด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ด้านความรู้
2. ด้านการสอนและสาธิต

3. ด้านพฤติกรรมและเจตคติ
4. ด้านการบริหารอุปกรณืกีฬา
5. ด้านสุขภาพ
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์
7. ด้านบุคลิกภาพ
8. ด้านการกีฬาและความสามารถทางการกีฬา
9. ด้านการให้บริการ
10. ด้านความสามารถพิเศษ

บุคลากรทางพลศึกษา หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางด้านพลศึกษาทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ซึ่งมีหน้าที่จัดดำเนินการโครงการการออกกำลังกาย การจัดการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอก และการพักผ่อนหย่อนใจของหน่วยงานนั้น ๆ

หน่วยงานเอกชน หมายถึง บริษัท ห้างร้าน โรงงาน โรงแรม โรงพยาบาล ฯลฯ ที่ไม่ใช่ของรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ และมีพนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือบุคลากร ไม่น้อยกว่า 100 คน ในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นประเภทของหน่วยงานเอกชน ดังนี้

ประเภทที่ 1 สถาบันการเงิน เช่น ธนาคาร ทรัสต์ เป็นต้น

ประเภทที่ 2 อุตสาหกรรม คือ หน่วยงานเอกชนที่ผลิตหรือดำเนินกิจการเกี่ยวกับเครื่องอุปโภค เช่น บริษัทรถยนต์, บริษัทนาฬิกา, บริษัทเครื่องสุขภัณฑ์ เป็นต้น

ประเภทที่ 3 บริโภค คือ หน่วยงานเอกชนที่ผลิตหรือดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับเครื่องบริโภค เช่น บริษัทอาหาร, บริษัทเครื่องดื่ม เป็นต้น

ประเภทที่ 4 บริการ คือ หน่วยงานเอกชนที่ดำเนินกิจการประเภทบริการ เช่น โรงแรม โรงพยาบาล เป็นต้น

ผู้บริหารหน่วยงานเอกชน หมายถึง กรรมการผู้อำนวยการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หัวหน้าฝ่ายหรือเจ้าหน้าที่ที่มีตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวกับนโยบายด้านการบริหารของหน่วยงานเอกชนนั้น ๆ ในกรุงเทพมหานคร